

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 10.10.2025
Sayı : 835

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

"Rüsumat No:4 Gemisine İstiklal Madalyası Verilmesine Dair Kanun Teklifi"
gerekçesiyle birlikte ekte sunulmuştur.

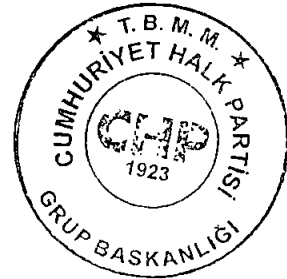
Gereğini saygılarımla arz ederim.

Seyit TORUN
Ordu Milletvekili

Cemal Enginyurt
İstanbul Milletvekili

Mustafa ADIGÜZEL ①
Ordu Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	
Esas Komisyon	İçişleri
Tarih: 10-10-2025	Esas No: 2/3310

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LİĞİ
10 Ekim 2025
Numara

TBMM GENEL AYRAC
10 Ekim 2025
No: 1715373

GEREKÇE

Kurtuluş Savaşı yıllarında Karadeniz lojistik hattı Anadolu'nun kaderini belirlemiştir. Batum limanından temin edilen silah ve mühimmatın, başta İnebolu olmak üzere Karadeniz kıyılarına ve oradan cephelere güvenle ulaştırılması; ordumuzun nefesi olmuştur. Bu hat üzerinde, cesaretiyle ve akıyla tarihe geçen Rüsumat No:4 ise bir gemiden öte, bir direniş ve seferberlik sembolüdür.

Rüsumat No:4, İngiltere'de inşa edilmiş; ömrünün ilk yıllarında Osmanlı Devleti tarafından satın alınarak önce Gümrük Dairesi bünyesinde, ardından 1914'ten itibaren Osmanlı Donanması bünyesinde görev yapmıştır. Bir yıl mayın tarama, üç yıl koruma hizmeti gördükten sonra Birinci Dünya Savaşı'nın bitimiyle Karadeniz Ereğlisi'nde limana bağlanmış; Haziran 1919'da limandan kaçırılmış; Temmuz 1921 itibarıyla Milli Deniz Kuvvetleri'ne katılmıştır. Geminin omurgasında görev yapan isimler arasında Kaptan Yüzbaşı Mahmut Gökboro (Paskal Mahmut), Üsteğmen Reşat Talayer, Güverte Teğmenleri Fahrettin Akyollu ve Kemalettin Bozkurt, Mühendis Teğmen Cevat Talu yer alır.

16 Temmuz 1921 günü Batum'dan bir adet 8,8'lik top ve 354 sandık top mermisi dâhil ağır yükle ayrılan Rüsumat No:4, kıyı seyri yaparak Ordu'ya yanaşmıştır. Liman Reisi Dursun Reis aracılığıyla yaklaşan bir Yunan muhribi haberi ulaşmış; silahsız ve düşük süratli gemiyle açık denizde kaçmanın imkânsızlığı karşısında, kaptan ve mürettebat gemiyi batırılmış gibi göstermek üzere plan yapmıştır. Gemi sığılga oturtulmuş, baş tarafa çalı-çırpı yığılmış; gaz yağı ile kontrollü biçimde yangın başlatılmıştır.

Bu arada Ordu halkı topluca seferber olmuştur: Kayıklar yan yana getirilip üzerlerine kalaslar döşenerek geçici bir iskele kurulmuş; mühimmat, akşam karanlığı çökmeden karaya çıkarılıp emniyete alınmıştır. Yunan donanmasına ait Panter muhribi ile Dafni yardımcı kruvazörü duman ve patlamaları görerek gemiyi batık zannetmiş, emin olmak için bir tekne göndermiş, ama Rüsumat'taki az miktarda mühimmatın patlamaya başlaması üzerine geri dönüp bölgeden uzaklaşmıştır.

Düşman çekilir çekilmez, Gümrüğün yangın tulumbası bir takaya yerleştirilerek yangın söndürülmüş; geminin makine dairesini basan suyun kesilebilmesi için valfin kapatılması gerekmiştir. Ordu'nun gençlerinden Hamdi (sonradan "Karadeniz" soyadını alacaktır), yağlı su dolu makine dairesine defalarca dalış yaparak valfi yerine kapatmıştır. Bir gün bir gece süren tahliye sonunda, ertesi gün İtalyan bandıralı Romeo yolcu gemisinin devridaim pompasından da yararlanılarak geminin suları boşaltılmıştır. Yaz ortasında yakıt kıtlığında fındık kabuğu ve yağlı yakıt olarak kullanılmış, fındık yağı ile makineler yağlanıp çalıştırılmıştır. Rüsumat No:4 kırık direk ve hasarlı pruvasıyla yeniden seyir alarak Trabzon istikametine dönmüştür.

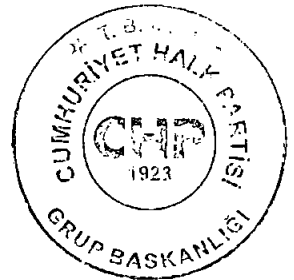

Rüsumat No:4, Batum–Anadolu hattında toplam 11 sefer yapmış; bu seferlerde 1.070 tüfek, 7.459 sandık mermi, 993 kışatura, 8 top ve 2.244 sandık top mermisini Batı Cephesi Komutanlığı emrine ulaştırmıştır. Eylül 1921’de Samsun dönüşü Giresun Eynesil açıklarında Görele Burnu’nda karaya oturan gemi, peşine düşen aynı Yunan savaş gemileriyle girdiği çatışmada beş isabet alarak batıklar listesine geçmiştir.

Geminin battığı yerin tespitini de istediğimiz 21/08/2020 tarihli soru önergemize verilen cevapta Kültür ve Turizm Bakanlığı, geminin batığının tam yerini tarif ederken, aynı zamanda geminin kahramanlık hikayesine de atıflar yapmıştır.

Rüsumat No:4’ün Ordu halkıyla birlikte yazdığı bu akıl ve cesaret destanı, bir geminin etrafında vücut bulmuş topyekûn milli direniş örneğidir. İstiklal mücadelesine silah ve mühimmat akışını sağlayarak savaşın seyrini etkileyen bu hizmet, İstiklal Madalyası ile taçlandırılmayı hak etmektedir.

Bu kanun teklifi ile; Rüsumat No:4 Gemisi’ne İstiklal Madalyası verilmesi, tarihimize karşı bir vefa, Ordu halkının vatanperverliğine karşı bir teşekkür, gelecek kuşaklara da ibret ve ilham vesilesi olacaktır.

RÜSUMAT NO:4 GEMİSİNE İSTİKLAL MADALYASI VERİLMESİNE DAİR KANUN TEKLİFİ

Madde 1- Kurtuluş Savaşı'nda Ordu halkıyla birlikte göstermiş olduğu üstün hizmetler ve yazdığı destan sebebiyle, Rüsumat No:4 Gemisi'ne İstiklal Madalyası verilmiştir.

Madde 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

